

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 3 kwietnia 2015 r.

Sąd Okręgowy w Szczecinie VIII Wydział Gospodarczy

w składzie:

Przewodniczący: SSO Agnieszka Woźniak

Protokolant : starszy sekretarz sądowy Monika Stachowiak

po rozpoznaniu w dniu 30 marca 2015 r. na rozprawie

sprawy z powództwa (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w B.

przeciwko (...) spółce akcyjnej w (...)

o zapłatę

I. zasądza solidarnie od pozwanych (...) spółki akcyjnej w (...) na rzecz powoda (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w B. kwotę 9135,75 złotych (dziewięć tysięcy sto trzydzieści pięć złotych i siedemdziesiąt pięć groszy) z ustawowymi odsetkami które biegą dla pozwanego (...) spółki akcyjnej w W. od kwot: 228 796,67 złotych od dnia 31 sierpnia 2013 roku do dnia 30 grudnia 2013 roku, 178 796, 67 złotych od dnia 31 grudnia 2013 roku do dnia 3 lutego 2014 roku, 128 796,67 złotych od dnia 4 lutego 2014 roku do dnia 19 lutego 2014 roku, 206 046,75 złotych od dnia 1 października 2013 roku do dnia 19 lutego 2014 roku, od kwoty 9135,75 złotych od dnia 20 lutego 2014 roku, dla pozwanego Województwa L. od kwot: 228 796,67 złotych od dnia 16 października 2013 roku do dnia 30 grudnia 2013 roku, 178 796, 67 złotych od dnia 31 grudnia 2013 roku do dnia 3 lutego 2014 roku, 128 796,67 złotych od dnia 4 lutego 2014 roku do dnia 19 lutego 2014 roku, 206 046,75 złotych od dnia 16 października 2013 roku do dnia 19 lutego 2014 roku, od kwoty 9135,75 złotych od dnia 20 lutego 2014 roku,

II. umarza postępowanie ponad kwotę 9 519,56 zł (dziewięć tysięcy pięćset dziewiętnaście złotych i pięćdziesiąt sześć groszy),

III. oddala powództwo w pozostałej części,

IV. zasądza solidarnie od pozwanych na rzecz powoda kwotę 18 088,50 zł (osiemnaście tysięcy osiemdziesiąt osiem złotych i pięćdziesiąt groszy) tytułem zwrotu kosztów postępowania,

V. nakazuje zwrócić powodowi kwotę 10 871,50 zł (dziesięć tysięcy osiemset siedemdziesiąt jeden złoty i pięćdziesiąt groszy) tytułem połowy opłaty od cofniętego powództwa.

Sygnatura akt VIII GC 275/14

UZASADNIENIE

Powód (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w B. (poprzednio J. K., dalej również: podwykonawca) wniósł o zasądzenie solidarnie od pozwanych (...) spółki akcyjnej z siedzibą w W. (dalej: generalny wykonawca, pozwany ad 1) oraz Województwa L. w L. (dalej: inwestor, pozwany ad. 2) kwoty 434.843,42 zł wraz z ustawowymi odsetkami od kwot: - 228.796,67 zł od dnia 31.08.2013 r., - 206.046,75 zł od dnia 1.10.2013 r. i kosztami procesu.

W uzasadnieniu wskazał, że J. K. zawarł z generalnym wykonawcą umowę, zgodnie z którą zobowiązał się do wykonania robót budowlanych w ramach zadania pod nazwą (...) Centrum (...) i „Budowa siedziby Urzędu Marszałkowskiego Województwa L.” określonych w załączniku nr 1 do umowy za wynagrodzeniem w kwocie 2.640.265,57 zł, których investorem było Województwo L.. Wyjaśnił, że inwestor został poinformowany o fakcie zawarcia umowy i znał zakres robót powierzonych podwykonawcy. Inwestor nigdy nie zgłosił sprzeciwu co do treści tej umowy, jak i samego faktu wykonywania robót przez powoda. Strony postępowania pozostawały w stałym kontakcie, a podwykonawca przekazywał inwestorowi dokumenty potrzebne do zrealizowania płatności za poszczególne etapy robót. Wraz z każdą wystawioną na generalnego wykonawcę fakturą podwykonawca wysyłał inwestorowi oświadczenie informujące o jej wystawieniu ze wskazaniem w jakiej kwocie należy dokonać zapłaty. Inwestor początkowo płacił należności bezpośrednio na rachunek powoda. Pozwani nie zapłacili faktur za etapy robót budowlanych wykonanych w okresie od 1 do 31 lipca oraz od 1 do 31 sierpnia 2013 r. Każda z tych faktur przed jej wystawieniem była potwierdzona podpisaniem dokumentu protokołu zaawansowania robót, z tym, że faktura Vat nr (...) została pomniejszona o kwotę partycypacji w kosztach i ubezpieczeniu budowy oraz kaucję gwarancyjną. J. K. odstąpił częściowo od umowy z uwagi na to, że generalny wykonawca nie był w stanie zapewnić mu frontu robót. Odstąpienie to dotyczyło robót objętych harmonogramem po 28 sierpnia 2013 r. W odpowiedzi na powyższe generalny wykonawca poinformował go, że rozwiązała się jego umowa z investorem.

W dniu 16 grudnia 2013 r. Sąd Okręgowy w Lublinie nakazem zapłaty orzekł, że pozwani solidarnie w ciągu dwóch tygodni powinni zapłacić powodowi kwotę 434.843,42 zł z odsetkami ustawowymi w wysokości 13% w stosunku rocznym od kwoty 228.796,67 zł od dnia 31 sierpnia 2013 r. do dnia zapłaty, od kwoty 206.046,75 zł od dnia 1 października 2013 r. do dnia zapłaty; oraz kwotę 12.653 tytułem zwrotu kosztów procesu.

Inwestor zaskarżył powyższy nakaz w całości wnosząc o oddalenie powództwa oraz zasądzenie zwrotu kosztów procesu. Wskazał, że z zawartej z generalnym wykonawcą umowy wynika, że roboty żelbetowe i zbrojarskie, a takie miał wykonać powód, nie będą wykonywane przez podwykonawców. Podniósł, że umowa którą J. K. zawarł z generalnym wykonawcą nie została mu przedłożona, a generalny wykonawca nie uzyskał jego zgody na zawarcie tej umowy. Generalny wykonawca nie poinformował inwestora o zawarciu z powodem umowy. Inwestor i generalny wykonawca zawarli aneks do umowy o roboty budowlane, który dopuszczał możliwość innego niż ustalony w umowie sposobu płatności. Na jego podstawie generalny wykonawca występował do inwestora z poleceniem płatniczym, do którego była dołączona lista podmiotów oraz kwot, które należy im przekazać z wynagrodzenia należnego generalnemu wykonawcy. Następnie inwestor i generalny wykonawca zawierali co miesiąc porozumienie, na podstawie którego inwestor przekazywał wskazanym na liście podmiotom wynagrodzenie we wskazanych wysokościach. Inwestor przyznał, że w okresie od grudnia 2012 r. do sierpnia 2013 r. przekazał bezpośrednio na rachunek powoda środki pieniężne we wskazanej przez niego wysokości. Było to jednak wypełnienie zapisów porozumienia (zblżonego do instytucji przekazu) i sposobem spełnienia świadczenia na rzecz generalnego wykonawcy, a nie jakiegokolwiek innego podmiotu. Zdaniem inwestora w niniejszej sprawie nie ma miejsca jego odpowiedzialność z generalnym wykonawcą wobec strony powodowej, gdyż nie wynika ona ani z ustawy ani z jakiegokolwiek innego stosunku prawnego.

Generalny wykonawca zaskarżył powyższy nakaz w części przekraczającej kwotę 375.323,86 zł wnosząc o oddalenie powództwa w zaskarżonej części i stosunkowe rozdzielenie kosztów procesu. Wniósł o przekazanie niniejszej sprawy do tutejszego Sądu. W uzasadnieniu wskazał, że powód nie uwzględnił podlegających potrąceniu kwot dotyczących partycypacji w kosztach pośrednich budowy w kwocie 9.519,56 zł. Wskazał, że w dniu 26 września 2013 r. dokonał potrącenia tej wierzytelności z wierzytelnością przysługującą powodowi w stosunku do niego. Podniósł, że w dniu 30 grudnia 2013 r. zapłacił na rzecz powoda kwotę 50.000 zł.

Postanowieniem z dnia 18 lutego 2014 r. Sąd Okręgowy w Lublinie przekazał sprawę do tutejszego Sądu.

Pismem datowanym na dzień 25 marca 2014 r. powód wniósł o zasądzenie solidarnie od pozwanych kwoty 9.519,56 zł wraz z odsetkami ustawowymi od kwot: - 228.796,67 zł od dnia 31.08.2013 r. do dnia 30.12.2013 r., - 178.796,67 zł od dnia 31.12.2013 r. do dnia 3.02.2014 r., - 128.796,67 zł od dnia 4.02.2014 r. do dnia 9.02.2014 r., - 206.046,75 zł od dnia 1.10.2013 r. do dnia 19.02.2014 r., - 9.519,56 zł od dnia 20.02.2014 r. do dnia zapłaty oraz o zasądzenie zwrotu

kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego od pierwotnej wysokości roszczenia. Wyjaśnił, że generalny wykonawca w dniu 30.12.2013 r. zapłacił mu kwotę 50.000 zł wskazując, że zalicza je na faktury Vat nr (...), a w dniu 3.02.2014 r. zapłacił mu kwotę 50.000 zł zaliczając na poczet należności z faktury (...), w dniach 19 i 20.02.2014 r. komornik sądowy dokonał wpłaty na rzecz powoda wyegzekwowanej kwoty 325.707,67 zł. Stwierdził, że kompensata wskazanych przez generalnego wykonawcę faktur została już dokonana wraz z terminem ich wymagalności.

W piśmie datowanym na dzień 15 kwietnia 2014 r. inwestor wyraził pogląd, zgodnie z którym nie powinien płacić odsetek za opóźnienie.

Inwestor wniósł o zasądzenie na jego rzecz zwrotu kosztów sądowych na podstawie przedłożonego spisu kosztów, tj. w kwocie 8.052,49 zł.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

(...) spółki akcyjnej z siedzibą w W. została wybrana przez Województwo L. z siedzibą w L. jako najkorzystniejsza w postępowaniu prowadzonym w trybie przetargu nieograniczonego na wykonanie robót budowlanych polegających na zrealizowaniu dwóch odrębnych zadań inwestycyjnych pod nazwą (...) Centrum (...) i „Budowa siedziby Urzędu Marszałkowskiego w L.” z niezbędną infrastrukturą techniczną.

Dowody: - informacja o wyborze najkorzystniejszej oferty (k. 26-27),

- wyjaśnienia i zmiana treści SIWZ (k. 225-236).

W dniu 8 lutego 2012 r. Województwo L. (zamawiający) i (...) spółka akcyjna z siedzibą w W. (wykonawca) zawarły umowę, której przedmiotem było wykonanie robót budowlanych przy użyciu osób, sprzętu i materiałów wykonawcy polegających na wybudowaniu dwóch nowych obiektów budowlanych w ramach inwestycji pod nazwą (...) Centrum (...) „Budowa siedziby Urzędu Marszałkowskiego Województwa L. w L.” wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną i zagospodarowaniem terenu w zakresie umożliwiającym uzyskanie dwóch decyzji o pozwoleniu na użytkowanie wybudowanych budynków oraz ich dalsze użytkowanie zgodnie z ich przeznaczeniem (§ 1 umowy).

Zgodnie z § 8 ust. 1 pkt 3 umowy wykonawca oświadczył, że zamierza powierzyć następujący zakres prac podwykonawcom wskazanym w ofercie wykonawcy złożonej w toku postępowania o udzielenie zamówienia publicznego: roboty budowlane za wyjątkiem robót żelbetowych i zbrojarskich.

W § 8 ust. 3 pkt 1-2, 4-5 umowy jej strony postanowiły, że w przypadku powierzenia robót podwykonawcom do zawarcia przez wykonawcę umowy o roboty budowlane podwykonawcą jest wymagana zgoda zamawiającego. Wykonawca jest obowiązany przedstawić zamawiającemu do zaakceptowania projekt umowy oraz umowę z podwykonawcą, wraz z częścią dokumentacji dotyczącą wykonania robót określonych w umowie lub projekcie (pkt 1). Wynagrodzenie za roboty budowlane należne podwykonawcom nie może przekraczać wynagrodzenia wykonawcy przewidzianego w umowie za wykonanie robót (pkt 2). Zamawiający jest zobowiązany do wypłaty wynagrodzenia należnego wykonawcy za roboty wykonane przez podwykonawcę po przedstawieniu przez wykonawcę dowodu zapłaty wynagrodzenia należnego podwykonawcy (pkt 4). W przypadku nieprzedstawienia dowodu zapłaty wynagrodzenia podwykonawcy zamawiający zapłaci należne wynagrodzenie podwykonawcy, przy czym zapłata wynagrodzenia podwykonawcy jest równoznaczna z zapłatą wynagrodzenia należnego wykonawcy za roboty wykonane przez podwykonawcę, do wysokości zapłaconego podwykonawcy wynagrodzenia (pkt 5). W myśl § 8 ust 4 umowy zamawiający i wykonawca ponoszą solidarną odpowiedzialność za zapłatę wynagrodzenia za roboty budowlane wykonywane przez podwykonawcę.

Dowód: - umowa o roboty budowlane z dnia 8.02.2012 r. z aneksem nr (...) (k. 101-113).

Pismem z dnia 30 sierpnia 2012 r. generalny wykonawca zwrócił się do inwestora z wnioskiem o rozważenie możliwości zawarcia porozumienia, względnie aneksu do umowy, na podstawie którego zamawiający mógłby

dokonywać bezpośrednich płatności na rzecz podwykonawców, dostawców materiałów i usługodawców na inwestycji będącej przedmiotem umowy z dnia 8 lutego 2012 r., co umożliwi mu sprawniejszą realizację robót.

W dniu 11 września 2012 r. inwestor i generalny wykonawca zawarli aneks nr (...) do umowy, w którym dokonali zmiany § 3 ust. 6 umowy oraz wprowadzili do § 3 ustępy 6a i 6b. Zgodnie z nowym brzmieniem w § 3 ust. 6 umowy jej strony postanowiły, że faktury za prace stanowiące przedmiot umowy będą płatne przelewem na konto wskazane przez wykonawcę na fakturze w terminie 30 dni od daty jej doręczenia zamawiającemu, pod warunkiem załączenia przez wykonawcę dokumentów rozliczeniowych, protokołów częściowego odbioru robót, oświadczeń i innych dokumentów wymaganych niniejszą umową z zastrzeżeniem, że trzydziestodniowy termin zapłaty części wynagrodzenia, o którym mowa w ust. 5, nie może upłynąć wcześniej niż 3 dni robocze od dnia otrzymania przez zamawiającego oświadczenia, o którym mowa w ust. 5 z zastrzeżeniem ust. 6a – 6b. W § 3 ust. 6a i 6b strony umowy postanowiły, że mogą w drodze odrębnego porozumienia określić inny sposób zapłaty należnego wykonawcy wynagrodzenia, celem uregulowania przez wykonawcę swoich należności względem dostawców i usługodawców wynikających z wykonanych dostaw i usług związanych z realizacją przedmiotu zamówienia. Zapłata przez zamawiającego należności określonych w porozumieniu jest równoznaczna z zapłatą należnego wykonawcy wynagrodzenia i powoduje wygaśnięcie zobowiązania zamawiającego względem wykonawcy do wysokości zapłaconej przez zamawiającego należności dostawcom i usługodawcom (ust. 6a). Porozumienie o którym mowa w ust. 6a nie będzie dokonywało zmiany zasad płatności wynagrodzenia wykonawcy, o którym mowa w § 3 umowy. Porozumienie może być zawarte przy zachowaniu następujących zasad: 1) należność podmiotu trzeciego nie może spowodować przekroczenia wynagrodzenia wykonawcy, 2) świadczenie wykonane przez podmiot trzeci będzie potwierdzone przez inspektora nadzoru danej branży budowlanej lub upoważnionego przedstawiciela zamawiającego, a następnie w formie pisemnego oświadczenia zostanie dołączone do protokołu odbioru częściowego, 3) należności na rzecz podmiotu trzeciego będą płatne przelewem na konto wskazane przez wykonawcę, po zaspokojeniu roszczeń wszystkich podwykonawców robót budowlanych zgłoszonych na zasadach określonych w § 8 umowy oraz ewentualnych zajęć wierzytelności dokonanych przez komornika (ust. 6b).

Dowody: - aneks nr (...) do umowy z dnia 8.02.2012 r. (k. 112-113),

- pismo generalnego wykonawcy do inwestora z dnia 30.08.2012 r. (k. 114).

W dniu 11 października 2012 r. J. K. zawarł z (...) spółką akcyjną z siedzibą w W. umowę nr (...) / J. K. / 30. (...) .3.1 przyjął do wykonania roboty budowlane w ramach zadania inwestycyjnego pod nazwą (...) Centrum (...) i budowa Siedziby Urzędu Marszałkowskiego Województwa L. polegające na wykonaniu prac zbrojarsko-ciesielskich i betoniarskich w budynku BUM według specyfikacji i cen jednostkowych określonych w załączniku nr 1 do umowy (§ 2 ust. 1 i 2 w zw. z § 1 umowy).

Strony umowy postanowiły, że wynagrodzenie wstępne za wykonanie przedmiotu umowy wynosi 2.640.265,57 zł netto plus podatek Vat w wysokości zgodnej z przepisami o fakturowaniu robót. Ostateczne rozliczenie nastąpi w oparciu o wymienione w załączniku nr 1 ceny jednostkowe i faktyczne ilości wykonanych i odebranych przez wykonawcę prac (§ 8 ust. 1 umowy).

Zgodnie z § 9 ust. 5 umowy wynagrodzenie podwykonawcy będzie płatne przelewem na konto podane w fakturze w terminie 30 dni od daty dostarczenia generalnemu wykonawcy prawidłowo wystawionej faktury Vat wraz z podpisanym protokołem bezusterkowego odbioru robót.

Strony umowy postanowiły, że podwykonawca (J. K.) pokryje generalnemu wykonawcy koszty związane z koordynacją robót oraz koszty utrzymania placu budowy (woda, energia elektryczna, ogólny dozór, ochrona placu budowy, koszty ubezpieczenia) w wysokości 2% wartości netto faktur wystawionych przez podwykonawcę za wykonane roboty (w tym: 1,5% - koszty zaplecza i 0,5% - koszty ubezpieczenia). Wzajemne należności stron będą kompensowane (§ 10 umowy).

Dowód: - umowa nr (...) / J. K. / 30. (...) .3.1 wraz z załącznikami (k. 14-21,

159-160).

W dniu 22 listopada 2012 r. M. B. – pracownik inwestora wysłała na adres poczty elektronicznej J. K.: (...) wiadomość, w której wskazała, że w związku z realizacją inwestycji pod nazwą (...) Centrum (...) ((...)) oraz „Budowa siedziby Urzędu Marszałkowskiego w L.” (BUM) przesyła zatwierdzony wzór oświadczenia z prośbą o jego wypełnienie, podpisanie przez osoby upoważnione oraz odesłanie faxem na nr (81) 44-16-780 oraz pocztą na adres (...). Tego typu oświadczenia są podstawą do sporządzenia Porozumienia i będą wymagane przy każdorazowym rozliczeniu należności.

Pracownicy inwestora kontaktowali się z powodem w sprawie danych do oświadczeń o comiesięcznych płatnościach. Miały miejsce sytuacje, że pracownik J. D. J. po rozmowie z M. B. weryfikował kwotę, która miała być wpisana w oświadczeniu, zawierającym dane na podstawie których inwestor dokonywał wypłaty wynagrodzenia powodowi. Korespondencja ta prowadzona była przez cały okres inwestycji.

Dowody: - wiadomość e-mail z dnia 22.11.2012 r. (k. 24),

- zeznania świadka D. J. (od godziny 00:05:28 do 00:16:23

rozprawy w dniu 30.03.2015 r., k. 418-419).

J. K. wykonał wskazane w umowie roboty, które były podstawą do wystawienia faktur Vat. Inwestor nie sprzeciwiał się obecności pracowników J. K. na placu budowy.

Dowody: - zeznania świadka J. P. (k. 396-397),

- zeznania świadka D. J. (od godziny 00:05:28 do 00:16:23

rozprawy w dniu 30.03.2015 r., k. 418-419)

J. K. w dniu 31 lipca 2013 r. wystawił generalnemu wykonawcy fakturę Vat o nr (...) na kwotę 12.810,44 zł brutto tytułem robót budowlanych polegających pracach zbrojarsko-ciesielsko betoniarskich na budynku BUM i (...) w L. oraz fakturę nr (...) na kwotę 220.763,35 zł brutto. Roboty te zostały odebrane przez generalnego wykonawcę oraz kierownika robót branżowych w dniu 31 lipca 2013 r.

W dniu 31 sierpnia 2013 r. J. K. wystawił pozwanej fakturę nr (...) na kwotę 206.046,75 zł brutto tytułem robót budowlanych polegających pracach zbrojarsko-ciesielsko betoniarskich na budynku BUM i (...) w L.. Roboty te zostały odebrane przez generalnego wykonawcę oraz kierownika robót branżowych w dniu 30 sierpnia 2013 r.

Dowody: - faktury Vat wystawione przez J. K. generalnemu inwestorowi (k.

37-44).

Generalny wykonawca w dniu 30 września 2013 r. wystawił J. K. fakturę Vat nr (...) na kwotę 3.090,71 zł brutto tytułem partycypacja w kosztach pośrednich budowy, fakturę Vat nr (...) tytułem partycypacji w kosztach ubezpieczenia budowy w kwocie 837,59 zł brutto oraz faktury Vat o nr (...) na kwotę 5066,46 zł brutto, o nr (...) na kwotę 949,49 zł brutto i o nr (...) na kwotę 3.503,61 zł brutto, tytułem partycypacji w kosztach pośrednich budowy.

W dniu 2 grudnia 2013 roku J. K. polecił księgowanie kwoty 848,82 zł.

Dowody: - polecenie księgowania (k. 45),

- faktury Vat wystawione przez generalnego wykonawcę powodowi (k. 46-47,

171-175).

J. K. złożył inwestorowi następujące oświadczenia:

- w dniu 22.11.2012 r. o wystawieniu faktury nr (...) na kwotę brutto 72.055,88 zł, której termin płatności upływa w dniu 30 listopada 2011 r. Wskazał, że wymagana kwota zgodnie umową, po potrąceniu należnych kaucji gwarancyjnych i kosztów partycypacji w utrzymaniu budowy wynosi 67.079,34 zł;

- w dniu 1.03.2013 r. o wystawieniu faktury nr (...) na kwotę brutto 19.299,93 zł, której termin płatności upływa w dniu 30 marca 2013 r. Wskazał, że wymagana kwota zgodnie umową, po potrąceniu należnych kaucji gwarancyjnych i kosztów partycypacji w utrzymaniu budowy wynosi 17.966,96 zł. Oświadczenie doręczono inwestorowi w dniu 4.04.2013 r.;

- w dniu 31 maja 2013 r. o wystawieniu w dniu 30.04.2013 r. faktur o nr (...) na kwotę brutto 286.830,83 zł, których termin płatności upływa w dniu 30 maja 2015 r. Wskazał, że wymagana kwota zgodnie umową, po potrąceniu należnych kaucji gwarancyjnych i kosztów partycypacji w utrzymaniu budowy wynosi 267.825,37 zł. Oświadczenie doręczono inwestorowi w dniu 3.06.2013 r.;

- w dniu 28 czerwca 2013 r. o wystawieniu w dniu 31.05.2013 r. faktur o nr (...) na łączną kwotę brutto 231.191,84 zł, których termin płatności upływa w dniu 30 czerwca 2015 r. Wskazał, że wymagana kwota zgodnie umową, po potrąceniu należnych kaucji gwarancyjnych i kosztów partycypacji w utrzymaniu budowy wynosi 215.873,03 zł. Oświadczenie doręczono inwestorowi w dniu 3.07.2013 r.;

- w dniu 30 lipca 2013 r. o wystawieniu w dniu 28.07.2013 r. faktur o nr (...) na łączną kwotę brutto 253.322,60 zł, których termin płatności upływa w dniu 30 maja 2015 r. Wskazał, że wymagana kwota zgodnie umową, po potrąceniu należnych kaucji gwarancyjnych i kosztów partycypacji w utrzymaniu budowy wynosi 236.537,40 zł. Oświadczenie doręczono inwestorowi w dniu 5.08.2013 r.;

- w dniu 30 sierpnia 2012 r. o wystawieniu w dniu 31.07.2013 r. faktur o nr (...) na łączną kwotę brutto 233.573,79 zł, których termin płatności upływa w dniu 30 sierpnia 2013 r. Wskazał, że wymagana kwota zgodnie umową, po potrąceniu należnych kaucji gwarancyjnych i kosztów partycypacji w utrzymaniu budowy wynosi 218.097,15 zł.

W każdym z oświadczeń wskazano, że Działalność Budowlana J. K. informuje, że na podstawie umowy (...)/J. K./30. (...).3.1 zawartej w dniu 11 października 2012 r. z firmą (...) S.A. robót budowlanych związanych z realizacją inwestycji pod nazwą (...) Centrum (...) i „Budowa siedziby Urzędu Marszałkowskiego w L.” z niezbędną infrastrukturą techniczną.

Dowody: - oświadczenia J. K. złożone inwestorowi (k. 31-36).

Na podstawie zmian wprowadzonych do umowy z inwestorem aneksem nr (...) generalny wykonawca występował do inwestora z poleceniami płatniczymi, w których wskazywał podmiot, któremu należy dokonać zapłaty, kwotę wynagrodzenia. Polecenia płatnicze zawierały jego oświadczenie, że zapłata wynagrodzenia stanowić będzie należyte wykonanie zobowiązania inwestora wynikającego z zawartej w dniu 8 lutego 2012 r. umowy. W treści tych dokumentów generalny wykonawca oświadczył, iż zapłata wskazanej kwoty wynagrodzenia na podany rachunek bankowy spowoduje wygaśnięcie tej części zobowiązania inwestora do zapłaty wynagrodzenia generalnego wykonawcy. Do poleceń płatniczych generalny wykonawca załączał listę podmiotów i kwot, które tym podmiotom należy zapłacić. W Poleceniach Płatniczych generalny wykonawca zwracał się o przekazanie kwot wynikających z załączonego zestawienia roszczeń podwykonawców, dostawców i usługodawców dla inwestycji: (...) Centrum (...) i Budowa siedziby Urzędu Marszałkowskiego w L.”.

Polecenie Płatnicze z dnia 22 listopada 2012 r. obejmowało między innymi roszczenie J. K. wynikające z faktury Vat nr (...) w kwocie 67.079,34 zł, a dokumentem potwierdzającym wykonanie usługi był protokół zaawansowania robót z dnia 31 października 2012 r. Polecenie Płatnicze z dnia 18 grudnia 2012 r. również obejmowało między innymi roszczenie J. K. wynikające z faktury Vat nr (...) w kwocie 239.551,57 zł, a dokumentem potwierdzającym wykonanie

usługi był protokół zaawansowania robót z dnia 30 listopada 2012 r. Polecenie Płatnicze z dnia 21 stycznia 2013 r. obejmowało między innymi roszczenie J. K. wynikające z faktury Vat nr (...) w kwocie 130.761,26 zł, a dokumentem potwierdzającym wykonanie usługi był protokół zaawansowania robót z dnia 31 grudnia 2012 r. Polecenie Płatnicze z dnia 27 lutego 2013 r. obejmowało między innymi roszczenie J. K. wynikające z faktury Vat nr (...) w kwocie 259.139,43 zł, a dokumentem potwierdzającym wykonanie usługi był protokół zaawansowania robót z dnia 31 stycznia 2013 r. Polecenie Płatnicze z dnia 26 marca 2013 r. obejmowało między innymi roszczenie J. K. wynikające z faktur Vat o nr (...) i (...) w kwocie 427.138,69 zł, a dokumentem potwierdzającym wykonanie usługi był protokół zaawansowania robót z dnia 28 lutego 2013 r. Polecenie Płatnicze z dnia 24 kwietnia 2013 r. obejmowało między innymi roszczenie J. K. wynikające z faktur Vat o nr (...) i (...) w kwocie 409.448,81 zł, a dokumentem potwierdzającym wykonanie usługi był protokół zaawansowania robót z dnia 31 marca 2013 r. Polecenie Płatnicze z dnia 24 maja 2013 r. obejmowało między innymi roszczenie J. K. wynikające z faktur Vat o nr (...) i (...) w kwocie 267.825,37 zł, a dokumentem potwierdzającym wykonanie usługi był protokół zaawansowania robót z dnia 30 kwietnia 2013 r. Polecenie Płatnicze z dnia 26 czerwca 2013 r. obejmowało między innymi roszczenie J. K. wynikające z faktur Vat o nr (...) i FV (...) w kwocie 215.873,03 zł, a dokumentem potwierdzającym wykonanie usługi był protokół z dnia 30 maja 2013 r. Polecenie Płatnicze z dnia 26 lipca 2013 r. obejmowało między innymi roszczenie J. K. wynikające z faktur Vat o nr (...) i FV (...) w kwocie 236.537,40 zł, a dokumentem potwierdzającym wykonanie usługi był protokół zaawansowania robót z dnia 28 czerwiec 2013 r.

W dniach 5 i 30 października, 29 listopada, 21 grudnia 2012 r., 1 lutego, 5 marca, 2 kwietnia, 6 maja, 10 czerwca, 4 lipca i 2 sierpnia 2013 r. inwestor i generalny wykonawca zawarli porozumienia dotyczące innego sposobu zapłaty należnego wykonawcy wynagrodzenia w celu uregulowania przez generalnego wykonawcę swoich należności względem określonych w porozumieniu podmiotów, w określonej w porozumieniu wysokości z należności przysługującej generalnemu wykonawcy na podstawie wystawionych przez niego faktur. Porozumienia te obejmowały również roszczenia J. K. wskazane w załącznikach do Poleceń Płatniczych.

Dowody: - polecenia płatnicze wraz z załącznikami (k. 115-134),

- porozumienia (k. 135-155).

Inwestor dokonał na rachunek bankowy J. K. o nr (...) prowadzony w banku (...) S.A. w W. następujących wpłat: - w dniu 31 grudnia 2012 r. w kwocie 239.551,57 zł - w dniu 7 lutego 2013 r. w kwocie 130.761,26 zł; - w dniu 12 marca 2013 r. w kwocie 259.139,43 zł; - w dniu 5 kwietnia 2013 r. w kwocie 427.138,69 zł; - w dniu 11 czerwca 2013 r. w kwotach 224.876,41 zł i 42.948,96 zł; - w dniu 5 lipca 2013 r. w kwotach 192.266,18 zł i 23.606,85 zł; - w dniu 2 sierpnia 2013 r. w kwotach 209.807,45 zł i 26.729,95 zł. W tytułach zapłaty każdorazowo wskazywano numer faktury generalnego wykonawcy i zwrot „należność (...) SA”.

Dowód: - wyciąg z rachunku bankowego (k. 22-23).

Pismem z dnia 12 września 2013 r. J. K. zwrócił się do inwestora o zapłatę 218.097,15 zł w dodatkowym terminie 7 dni od dnia doręczenia tego pisma, pod rygorem skierowania sprawy na drogę postępowania sądowego. Wskazał, że kwota wymagalna została pomniejszona o wartość zabezpieczenia należytego wykonania w wysokości wartości 5% faktur brutto oraz 2 % faktur netto jako koszt koordynacji robót i utrzymania placu budowy na rzecz generalnego wykonawcy. Pismo to zostało nadane na adres inwestora listem poleconym w dniu 12 września 2013 r.

Kolejnym pismem z dnia 8 października 2013 r. J. K. wezwał inwestora do zapłaty w nieprzekraczalnym terminie 5 dni od daty wezwania kwoty 439.620,54 zł wraz z odsetkami ustawowymi liczonymi od dnia wymagalności każdej z faktur Vat o nr (...) wystawionych tytułem wynagrodzenia podwykonawcy na podstawie umowy z dnia 11 października 2012 r. zawartej z generalnym wykonawcą, pod rygorem skierowania sprawy na drogę sądową. Pismo to zostało nadane na adres inwestora listem poleconym w dniu 9 października 2013 r.

Pismem z dnia 8 października 2013 r. J. K. wezwał generalnego wykonawcę do zapłaty w nieprzekraczalnym terminie 5 dni od daty wezwania kwoty 554.465,96 zł wraz z odsetkami ustawowymi liczonymi od dnia wymagalności każdej z faktur Vat oraz od dnia wpłacenia kaucji do dnia zapłaty z tytułu wykonanych robót budowlanych, pod rygorem

skierowania sprawy na drogę sądową. Pismo to zostało nadane na adres inwestora listem poleconym w dniu 9 października 2013 r.

J. K. udał się bezpośrednio do inwestora z prośbą o zapłatę faktury za wykonane przez niego na podstawie umowy z generalnym wykonawcą pracę. Inwestor odmówił zapłaty stwierdzając, że J. K. nie był zgłoszonym podwykonawcą.

Dowody: - wezwania do zapłaty wraz z dowodami nadania (k. 48-54),

- zeznanie świadka P. S. (k. 398-399).

W piśmie z dnia 11 października 2013 r. skierowanym do generalnego wykonawcy, J. K. oświadczył, że odstępuje częściowo do umowy nr (...) / J. K. / 30. (...) .3.1, w zakresie robót, które miały być wykonywane po dniu 28 sierpnia 2013 r. W piśmie wskazał, że powodem odstąpienia jest fakt niezapewnienia mu frontu robót.

Pismem z dnia 4 grudnia 2013 r. generalny wykonawca poinformował J. K., że w związku z rozwiązaniem umowy pomiędzy inwestorem i generalnym wykonawcą na podstawie jej zapisów ulega również rozwiązana umowa pomiędzy wykonawcą i podwykonawcą.

Dowody: - oświadczenie o odstąpieniu od umowy (k. 55-56),

- pismo (karta 57),

Generalny wykonawca w dniu 31 października 2013 r. potwierdził zgodność sald J. K. na kwotę 550.537,66 zł. Potwierdzenie to obejmowało między innymi roszczenia z faktur Vat wystawionych przez powoda o nr (...), (...) i (...).

Dowód: - potwierdzenie salda (k. 158).

W piśmie z dnia 26 września 2013 r. generalny wykonawca wskazał, że w związku z występowaniem wzajemnych wierzytelności oświadcza, że dokonał kompensaty z wystawionych przez niego faktur o nr (...) z wierzytelnością powoda wynikającą z faktur o numerach (...). Do zapłaty pozostała więc kwota 1.525,11 z faktury Vat (...). Przy czym z faktur o numerach (...) rozliczenie objęło odpowiednio kwoty 3.589,65 zł, 208,30 zł i 1.825,24 zł.

Dowód: - oświadczenie generalnego wykonawcy z dnia 26.09.2013 r. (k. 176).

Roszczenie z faktury Vat o nr (...) zostało w dniu 1 lipca 2013 r. skompensowane z roszczeniami z faktur wystawionych przez powoda o numerach 019/04/2013 i 018/04/2013. Roszczenia z faktur Vat o nr (...) zostały w dniu 30 sierpnia 2013 r. skompensowane z roszczeniem powoda z faktury Vat (...).

Dowody: - listy płatności rozliczonych (k. 282),

- potwierdzenia salda (k. 283).

Generalny inwestor przelał na rachunek bankowy J. K. następujące kwoty:

- 50.000 zł w dniu 30 grudnia 2013 r. tytułem (...),

- 50.000 zł w dniu 3 lutego 2014 r. tytułem (...),

Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym Kraków-Podgórze w K. wyegzekwował od generalnego wykonawcy i przelał na rachunek J. K. następujące kwoty: - 3.777,47 zł w dniu 20.02.2014 r., - 321.930,20 zł w dniu 19.02.2014 r.

Dowód: - potwierdzenia przelewu (k. 177, 278-281).

Przedsiębiorstwo prowadzone przez J. K. zostało przekształcone w (...) spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w B. w trybie art. 584¹ k.s.h.

Dowód: - informacja odpowiadająca odpisowi aktualnemu z rejestru przedsiębiorców

KRS o nr (...) (k. 299-301).

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Powództwo okazało się w przeważającej części uzasadnione.

Przedstawiony powyżej stan faktyczny został ustalony w oparciu o dowody pisemne załączone przez strony postępowania do składanych przez nie pism procesowych. Treść dokumentów prywatnych nie była kwestionowana przez żadną ze stron, to zaś pozwala uznać nie tylko to, że osoby, które je podpisały, złożyły oświadczenia zawarte w tych dokumentach (art. 245 k.p.c.), ale też że treść tych dokumentów odzwierciedla rzeczywisty stan rzeczy. Sąd nie znalazł podstaw do kwestionowania ich prawdziwości dlatego też uznał, że powyższe dowody z dokumentów stanowią podstawę do czynienia w oparciu o nie ustaleń faktycznych w istotnych dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy kwestiach. Czym innym jest natomiast rozbieżność stron w ocenie przedłożonych dokumentów i ich wymowy w kontekście dochodzonego roszczenia, co zostanie omówione poniżej.

W niniejszej sprawie w zasadzie niesporny (niezaprzeczony przez stronę pozwaną) był fakt, że powód wykonał prace wynikające z umowy zawartej z generalnym wykonawcą, a które to prace były podstawą do wystawienia przez niego faktur generalnemu wykonawcy. Natomiast okoliczność wykonywania tych robót wynika bezpośrednio z zeznań świadków J. P. i D. J.. Pośrednio wynika również z dokumentacji, którą wymieniali pomiędzy sobą generalny wykonawca i inwestor, tj. z załączników do Poleceń Płatniczych, w których wskazywano każdorazowo wykaz dokumentów potwierdzających wykonaniu usługi lub dostawy, gdzie przy każdej z faktów powoda następuje odwołanie (wskazanie) protokołu odbioru robót.

Bezsporne było również zawarcie umowy pomiędzy Województwem L. jako inwestorem i spółką (...) jako generalnym wykonawcą inwestycji polegającej na realizacji dwóch odrębnych zadań inwestycyjnych pod nazwą (...) Centrum (...) i „Budowa siedziby Urzędu Marszałkowskiego”. Nie było również sporne zawarcie umowy pomiędzy powodem i generalnym wykonawcą w dniu 11 października 2012 r. w celu wykonania kompletu prac zbrojarsko-ciesielskich i betoniarskich zgodnie z załącznikiem nr 1 do umowy. Powyższe wynikało również z umów załączonych do pism procesowych.

Umowa zawarta pomiędzy generalnym wykonawcą i inwestorem oraz aneks do tej umowy posłużyły do ustalenia postanowień dotyczących współpracy tych podmiotów w zakresie zgłaszania przez spółkę (...) podwykonawców inwestycji, ustalenia zasad dokonywania przez inwestora płatności za wykonane prace, w tym płatności dokonywanej przez niego bezpośrednio na rzecz podwykonawców i kontrahentów generalnego inwestora. Umowa zawarta przez powoda z generalnym wykonawcą posłużyła do ustalenia faktu jej zawarcia.

Natomiast dokumenty w postaci Poleceń Płatniczych oraz Porozumień, oświadczeń powoda oraz przelewów dokonanych na rachunek powoda posłużyły do ustalenia, jaką strony wpracowały praktykę w dokonywaniu zapłaty za wykonane przez generalnego inwestora prace. Przede wszystkim jednak posłużyły do ustalenia, że inwestor miał wiedzę, iż powód jako podwykonawca wykonuje prace przy inwestycji, w której inwestorem jest Województwo L., tj. do ustalenia odpowiedzialności inwestora i generalnego wykonawcy względem powoda. Porównując postanowienia wprowadzone aneksem nr (...) do umowy z Poleceniami Płatniczymi oraz Porozumieniami, oświadczeniami powoda oraz przelewami dokonanych na rachunek powoda należy stwierdzić, że pozostają one ze sobą w zgodzie i pozwalają w sposób spójny ustalić sposób współpracy powoda i pozwanych w zakresie dokonywania zapłaty za roboty wykonane przez powoda. Dokumenty te korespondują z zeznaniami świadka D. J., który opisywał swoje kontakty z pracownikiem inwestora M. B., dotyczące danych do oświadczeń o comiesięcznych płatnościach, na podstawie których inwestor wypłacał powodowi wynagrodzenie.

Na podstawie korespondencji mailowej oraz pozostającymi z nią w zgodzie zeznaniami świadka D. J. ustalono, że inwestor w trakcie inwestycji kontaktował się bezpośrednio z pracownikami J. K.. Dowody te korespondują z

opisanymi powyżej dowodami obrazującymi sposób przebiegu współpracy pozwanych w kwestii dotyczącej wypłaty wynagrodzenia generalnemu wykonawcy i jego kontrahentom za wykonane prace.

Dokumenty w postaci listy płatności rozliczonych i potwierdzenia salda posłużyły do ustalenia wysokości roszczenia powoda, a zwłaszcza faktu rozliczenia zgłoszonych przez generalnego wykonawcę do potrącenia należności z tytułu partycypacji w kosztach pośrednich budowy oraz faktu, że w dacie złożenia oświadczenia generalnego wykonawcy o potrąceniu, zgłoszone do potrącenia roszczenia zostały już rozliczone. Podkreślenia wymaga, że lista płatności rozliczonych pozostaje w zgodzie z potwierdzeniem salda.

W niniejszej sprawie przesłuchano świadków D. J., J. P. i P. S. w celu ustalenia okoliczności uznawania powoda przez inwestora za podwykonawcę spółki (...), znajomości zakresu wykonywanych robót, zapłaty za wystawione faktury Vat, prowadzenia korespondencji z przedstawicielami pozwanego inwestora oraz braku sprzeciwu inwestora co do wykonywanych robót przez podwykonawcę. Swoje zastrzeżenia do zeznań świadka D. J. zgłosił inwestor, który wskazał, że pomimo iż świadek powoływał się na kontakty z pracownikiem inwestora, to w aktach sprawy brak jest dowodów tych kontaktów mailowych i telefonicznych. Nie sposób zgodzić się z tym stanowiskiem, do pozwu został załączony wydruk z wiadomości e-mail skierowany przez M. B. na adres powoda dotyczący wzoru oświadczenia, który będzie podstawą do wypłaty należności. Odnosząc się natomiast stwierdzeń dotyczących braku wiedzy świadka J. P. na temat braku wiedzy tego świadka o potwierdzeniu przez inwestora umowy zawartej pomiędzy powodem i generalnym wykonawcą. Świadek ten był kierownikiem budowy, wiedział o umowie zawartej pomiędzy powodem i spółką (...), ponieważ występował na budowie jako kierownik robót z ramienia powoda. Jednak wbrew stwierdzeniu powódki powyższa pełnienie tej funkcji nie wymagało od niego wiedzy na temat zgłoszenia podwykonawcy inwestorowi, czy ewentualnych porozumień zawieranych pomiędzy stronami niniejszego postępowania. Zeznania tego świadka nie stanowią więc dowodu na brak wiedzy inwestora o zawartej pomiędzy powodem i generalnym wykonawcą umowie.

W pierwszej kolejności należy wskazać, że pismem z dnia 25 marca 2014 r. (k. 275-277) powód ograniczył swoje roszczenie do kwoty 9.519,56 zł wraz z odsetkami ustawowymi od kwot szczegółowo wskazanych w tym piśmie.

Stosownie do art. 203 § 1 k.p.c. pozew może być cofnięty bez zezwolenia pozwanego aż do rozpoczęcia rozprawy, a jeżeli z cofnięciem połączone jest zrzeczenie się roszczenia - aż do wydania wyroku. Pozew cofnięty nie wywołuje żadnych skutków, jakie ustawa wiąże z wytoczeniem powództwa. W niniejszej sprawie częściowe cofnięcie pozwu nastąpiło z uwagi na zaspokojenie roszczeń powoda, było więc dopuszczalne. Cofnięcie to nastąpiło już pod doręczeniem pozwu pozwanym, ale połączone było ze zrzeczeniem się roszczenia, nie wymagało, więc ich zgody. W konsekwencji skutecznego cofnięcia pozwu, postępowanie w zakresie cofnięcia podlegało umorzeniu (art. 355 § 1 k.p.c.), dlatego orzeczono jak w punkcie II sentencji wyroku. Należy stwierdzić, że cofnięcie pozwu nie oznaczało przegrania sprawy przez powoda, bowiem w chwili wniesienia pozwu jego roszczenie w zakresie późniejszego cofnięcia nie było zaspokojone. Będzie o tym mowa przy uzasadnieniu orzeczenia o kosztach.

W niniejszej sprawie generalny wykonawca nie kwestionował roszczenia powoda co do zasady, zakwestionował dochodzone roszczenie co do kwoty 9.519,56 zł z tytułu partycypacji podwykonawcy w kosztach pośrednich budowy, o którą to kwotę powód nie ujął przy określaniu wysokości dochodzonego niniejszym pozwem roszczenia. Generalny wykonawca przedłożył swoje oświadczenie z dnia 26 września 2013 r., z którego wynika, że dokonał potrącenia przysługujących mu wierzytelności z wierzytelnością powoda wynikającą z faktur Vat o numerach (...). Nie sposób zgodzić się z zaprezentowanym stanowiskiem.

Zgodnie z treścią art. 498 § 1 i 2 k.c. gdy dwie osoby są jednocześnie względem siebie dłużnikami i wierzycielami, każda z nich może potrącić swoją wierzytelność z wierzytelności drugiej strony, jeżeli przedmiotem obu wierzytelności są pieniądze lub rzeczy tej samej jakości oznaczone tylko co do gatunku, a obie wierzytelności są wymagalne i mogą być dochodzone przed sądem lub przed innym organem państwowym. Wskutek potrącenia obie wierzytelności umarzają się nawzajem do wysokości wierzytelności niższej. Tymczasem w niniejszej sprawie wierzytelność, której dotyczy oświadczenie powoda z dnia 26 września 2009 r. nie istniała w chwili składania tego oświadczenia, ponieważ wierzytelności wynikające z faktur Vat o nr (...) zostały uwzględnione przez powoda i rozliczone przez niego w

dniach 1 lipca i 30 sierpnia 2013 r. z należnościami powoda wynikającymi z faktur o nr (...). Powyższa okoliczność została potwierdzona przez generalnego wykonawcę w dokumencie potwierdzenie salda nr PS/ (...), z którego wynika, że uznaje on należności wynikające z faktur Vat o nr (...) w wysokościach dochodzonych przez powoda niniejszym pozwem. Gdyby pozwana spółka rzeczywiście dokonała potrącenia wskazanych przez nią wierzytelności z wierzytelnościami wynikającymi z opisanych faktur Vat wystawionych przez powoda to nie wskazywałaby w potwierdzeniu salda wystawionym ponad miesiąc po złożeniu tego oświadczenia, że powodowi przysługuje roszczenie wynikające z tych faktur: o nr (...) w kwocie 220.763,35 zł, o nr (...) w kwocie 12.810,44, a z faktury o nr (...) w kwocie 206.046,75 zł, w więc w wysokości dochodzonej niniejszym pozwem. Nadto z porównania wartości wystawionych przez powoda faktur o nr (...) z wysokością zgłoszoną do wypłaty, wnika że kompensata kwoty 9.519,56 zł wynikającej z faktur Vat o nr (...) została już dokonana przez powoda wraz z terminem ich wymagalności.

Reasumując, w niniejszej sprawie roszczenie powoda w części zakwestionowanej przez generalnego wykonawcę, tj. co do kwoty 9.519,56 zł okazało się uzasadnione w stosunku do pozwanej spółki.

Powództwo oparte jest na przepisie art. 647 k.c. w zw. z art. 647¹ § 5 k.c. Pierwszy z powołanych przepisów zawiera definicje umowy o roboty budowlane stanowiąc, że przez umowę o roboty budowlane wykonawca zobowiązuje się do oddania przewidzianego w umowie obiektu, wykonanego zgodnie z projektem i z zasadami wiedzy technicznej, a inwestor zobowiązuje się do dokonania wymaganych przez właściwe przepisy czynności związanych z przygotowaniem robót, w szczególności do przekazania terenu budowy i dostarczenia projektu, oraz do odebrania obiektu i zapłaty umówionego wynagrodzenia. Zgodnie zaś z art. 647¹ § 5 k.c. zawierający umowę z podwykonawcą oraz inwestor i wykonawca ponoszą solidarną odpowiedzialność za zapłatę wynagrodzenia za roboty budowlane wykonane przez podwykonawcę. Analiza wszystkich przepisów art. 647¹ k.c., w szczególności jego paragrafu 2 i 3 prowadzi do wniosku, że przesłanką solidarnej odpowiedzialności inwestora jest jego zgoda na zawarcie umowy z podwykonawcą.

Wątpliwości nie budzi kwalifikacja umowy zawartej przez J. K. ze spółką (...), na podstawie której powód wykonał prace, za które domaga się zapłaty od pozwanych, umowa ta spełnia kryteria pozwalające zaliczyć ją do umów o roboty budowlane.

Rozważenia wymaga, czy spełniona została podstawowa przesłanka odpowiedzialności inwestora statuowana przepisem 647¹ §2 k.c., a mianowicie zgoda inwestora na wykonywanie robót przez powoda.

Zgoda inwestora, o której mowa w art. 647¹ §2 k.c., może być wyrażona w dwojaki sposób - bierny (pasywny) oraz czynny (aktywny). Wyrażenie zgody w sposób bierny objawia się brakiem zgłoszenia na piśmie sprzeciwu lub zastrzeżeń w terminie 14 dni od przedstawienia przez wykonawcę umowy z podwykonawcą lub jej projektu, wraz z częścią dokumentacji dotyczącej wykonania robót określonych w umowie lub projekcie. Przyjmuje się fikcję prawną, że inwestor zgodę wyraził. Drugi sposób wyrażenia zgody (czynny) może przybrać różną formę. Inwestor może wyrażać ją w sposób wyraźny pisemnie bądź ustnie, albo poprzez inne zachowanie, które w sposób dostateczny ujawnia jego wolę (art. 60 k.c.). Może zatem nastąpić to poprzez czynności faktyczne, w sposób dorozumiany, na przykład przez tolerowanie obecności podwykonawcy na placu budowy, dokonywanie wpisów w dzienniku budowy, odbieranie wykonanych przez niego robót, oraz dokonywanie podobnych czynności. Przepis art. 647¹ § 2 k.c. nie uzależnia odpowiedzialności inwestora od przedłożenia mu dokumentacji, jeśli wyraża w sposób czynny zgodę na udział podwykonawcy w realizacji inwestycji. Może on uzyskać wiedzę o umowie pomiędzy wykonawcą a podwykonawcą z dowolnego źródła, zarówno przed jej zawarciem, jak i później (tak też wyrok Sądu Najwyższego z dnia 4 lutego 2011r., sygn. III CSK 152/10, Lex nr 1102865; wyrok SN z dnia 2 lipca 2009r., sygn. V CSK 24/09, Lex nr 527185; wyrok SN z dnia 23 kwietnia 2008r., sygn. III CSK 287/07, Lex nr 398489). Podkreślenia przy tym wymaga fakt, że zgoda inwestora, wyrażona w sposób dorozumiany czynny jest skuteczna, gdy dotyczy konkretnej umowy, której istotne postanowienia, decydujące o zakresie solidarnej odpowiedzialności inwestora z wykonawcą za wypłatę wynagrodzenia podwykonawcy są znane inwestorowi, albo z którymi miał możliwość zapoznania się. Inwestor nie musi znać treści całej umowy lub jej projektu. Zgoda inwestora na zawarcie przez wykonawcę umowy o roboty budowlane z podwykonawcą może być wyrażona w każdy sposób bez konieczności przedstawienia inwestorowi umowy

z podwykonawcą lub jej projektu z odpowiednią dokumentacją. Istotne jest, aby umowa została zindywidualizowana podmiotowo i przedmiotowo (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 6 października 2010r., sygn. II CSK 210/10, opubl. w OSNC 2011/5/59; wyrok SN z dnia 3 października 2008r., sygn. I CSK 123/08, Lex nr 491463; wyrok SN z dnia 26 czerwca 2008r., sygn. II CSK 80/08, opubl. w M. Prawn. 2008/22/1215).

Zwrócić należy uwagę dominujący w orzecznictwie sądowym nurt, że niezbędne jest by wiedza inwestora dotyczyła umowy zindywidualizowanej podmiotowo i przedmiotowo (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 26 czerwca 2008 roku (II CSK 80/2008)).

Zdaniem Sądu okręgowego inwestor miał wiedzę o umowie zawartej pomiędzy spółką (...) i J. K.. Powyższa okoliczność wynika z faktu bezpośredniej wypłaty przez Województwo L. na rachunek powoda wynagrodzenia za wykonane roboty. Inwestor wskazywał co prawda, że wiedzy tej nie posiadał, gdyż zakres prac powierzonych powodowi jako podwykonawcy, zgodnie z umową którą zawarł z generalnym wykonawcą, miał być wykonywany przez spółkę (...). Inwestor wskazał również, że sposób płatności bezpośrednio na rachunek powoda nie wynika z faktu uznania go za podwykonawcę, czy wiedzy inwestora o wykonywaniu przez wyżej wymienionego robót, tylko był konsekwencją realizacji postanowień wprowadzonych do umowy o roboty budowlane aneksem nr (...) zawartym na prośbę spółki (...). Zdaniem inwestora postanowienia umowne, zbliżone były do instytucji przekazu i miały na celu uregulowanie zobowiązań kontrahentów spółki (...), również tych, którzy nie wykonywali na budowie żadnych prac.

Nie sposób podzielić stanowiska pozwanego inwestora, albowiem zaoferowany przez strony niniejszego postępowania (w tym Województwo L.) oceniany przez Sąd okręgowy na podstawie art. 233 § 1 k.p.c. pozwolił ustalić, że inwestor miał wiedzę o tym, że powód jako podwykonawca realizuje prace budowlane w ramach zadania pod nazwą (...) Centrum (...) i „Budowa siedziby Urzędu Marszałkowskiego Województwa L.” oraz znany był mu zakres tych prac. Poza sporem jest fakt dokonywania przez inwestora zapłaty bezpośrednio na rachunek powoda. Fakt ten wynika dodatkowo z załączonego przez powoda dowodu przelewów. Na wiedzę inwestora o powodzie jako podwykonawcy wykonującym roboty budowlane świadczy również fakt bezpośredniego kontaktowania się przez pracownika powoda – M. B. z pracownikami powoda, w tym D. J. w sprawie danych do oświadczeń o comiesięcznych płatnościach. Zdarzało się, że wskutek tych rozmów pracownik J. D. J. weryfikował kwotę, która miała być wpisana w oświadczeniu, zawierającym dane na podstawie których inwestor dokonywał wypłaty wynagrodzenia powodowi. Powyższa okoliczność wynika zarówno z niezakwestionowanego przez żadną ze stron wydruku wiadomości przesłanej pocztą elektroniczną na adres powoda oraz z zeznań D. J.. Podkreślenia wymaga, że w sprzeczności od nakazu zapłaty pozwany ad 2 przyznał, że otrzymywał od powoda oświadczenia o wystawieniu faktur dla pozwanego. Oświadczenia te były składane na piśmie w dniach 22.11.2012 r., 1.03., 31.05, 28.06, 30.07 oraz 30.08.2013 r. Z ich treści wynika, że powód każdorazowo informował, że są one składane na podstawie umowy zawartej z pozwanym ad 1, w ich treści wskazano zarówno numer umowy, jak i jej przedmiot, tj. roboty budowlane związane z realizacją inwestycji pod nazwą (...) Centrum (...) i „Budowa siedziby Urzędu Marszałkowskiego w L.” z niezbędną infrastrukturą techniczną. Skoro pozwana ad 2, jak sama przyznała, otrzymywała oświadczenia o tej treści, to trudno na tej podstawie uznać, że nie miała wiedzy na temat umowy zawartej pomiędzy powodem i pozwanym ad 1, która dotyczyła realizacji inwestycji, której dotyczyła umowa zawarta pomiędzy pozwanymi. Nadto na podstawie faktu, że wzór oświadczenia został przesłany powodowi przez pracownika inwestora, można wyprowadzić wniosek, że inwestor wiedział o zawartej umowie, już przed otrzymaniem pierwszego oświadczenia. Pozwany ad 2 nie zaprzeczył, że otrzymywał od pozwanego ad 1 Polecenia Płatnicze. Ich integralną częścią było zestawienie roszczeń podwykonawców, dostawców i usługodawców dla inwestycji: (...) Centrum (...) i Budowa siedziby Urzędu Marszałkowskiego w L.”. W zestawieniach z dnia 22.11, 18.12.2012 r., 21.01, 27.02, 26.03, 24.04, 24.05, 26.06 i 26.07.2013 r. wskazane było roszczenie powoda. W załączniku wskazano faktury Vat, z których wynikało roszczenie, a w rubryce wykaz dokumentów potwierdzających wykonanie usługi, przy każdej z faktur wystawionych przez powoda widniał protokół. Z powyższych niezakwestionowanych przez żadną ze stron postępowania dowodów wynika, że pozwany ad 2 wiedział o tym, że powoda i pozwanego ad 1 łączy umowa o roboty budowlane, która dotyczy inwestycji w której był inwestorem. Z powyższego wynika, że inwestor dokonywał zapłaty na rzecz powoda jako podwykonawcy spółki (...). Oznacza to, że Województwo L. traktowało powoda jako podwykonawcę inwestycji prowadzonej pod nazwą (...) Centrum (...) i „Budowa siedziby Urzędu Marszałkowskiego Województwa

L.". Z powyższych faktów można również wyprowadzić wniosek, że znana mu była treść umowy zawartej pomiędzy powodem i generalnym wykonawcą, skoro pracownik inwestora informował pracownika powoda jaka ma być treść oświadczeń, w części dotyczącej wysokości wynagrodzenia.

Nie sposób zgodzić się z pozwanym ad 2, że płatność dokonywana bezpośrednio na rachunek powoda następowała jedynie w celu wypełnienia zapisów porozumienia jakie Województwo L. zawarło z generalnym wykonawcą i było sposobem zapłaty na rzecz generalnego wykonawcy zbliżonym do instytucji przekazu. Zgodnie z treścią art. 921¹ k.c. kto przekazuje drugiemu (odbiorcy przekazu) świadczenie osoby trzeciej (przekazanego), upoważnia tym samym odbiorcę przekazu do przyjęcia, a przekazanego do spełnienia świadczenia na rachunek przekazującego. W niniejszej sprawie po pierwsze okoliczność ta nie wynika z dokumentów przedłożonych przez strony postępowania, a zwłaszcza z oświadczeń składanych przez powoda. Skoro zapłata dokonywana na rzecz powoda miała być zapłatą na wynagrodzenia pozwanego ad 1 na rzecz innego podmiotu, to w jakim celu pozwany wysyłał wzór oświadczeń do powoda i ustalała z nim jaka kwota ma być wpisana w tych oświadczeniach. Zgodnie ze stanowiskiem pozwanego po otrzymaniu Polecenia płatności, wystarczyłoby dokonać zapłaty bezpośrednio na rzecz powoda, bez składania przez niego jakichkolwiek dokumentów. Nadto pozwany ad 1 w Poleceniach płatności wskazywałby jedynie nazwę kontrahenta, na którego rzecz ma być dokonana zapłata i ewentualnie dokument, z którego wynika roszczenie. Tymczasem w niniejszej sprawie załącznik do Polecenia zapłaty zawierał również rubrykę, w której przy powodzie wskazywano dokument potwierdzający wykonanie usługi lub dostawy. W końcu same Polecenia płatności – co wynika z ich treści dotyczą podwykonawców, dostawców i usługodawców dla inwestycji, która była przedmiotem umowy pomiędzy pozwanym ad 1 i ad 2.

W konsekwencji powództwo wobec inwestora uznane w przeważającej części zostało za uzasadnione. W konsekwencji powództwo wobec inwestora pozwanego ad 1 uznane zostało za uzasadnione. Orzekając na podstawie art. 481 k.c o odsetkach sąd miał na uwadze fakt, że stan opóźnienia inwestora rozpoczął się dopiero po wezwaniu go do zapłaty należności będących przedmiotem sporu, nie zaś już z upływem terminu płatności faktur wystawionych spółce (...). Oddalając powództwo w zakresie odsetek ustawowych żądanych od pozwanego ad 2, Sąd zasądził ustawowe odsetki od kwot 228.796,67 zł oraz 206.046,75 zł od tego pozwanego dopiero do dnia 17 października 2013 r., przyjmując że odpowiedzialność inwestora ograniczona do należności głównej (orzeczenie Sądu Najwyższego w sprawie IV CSK 91/12) winna biec od bezskutecznego upływu terminu wyznaczonego w wezwaniu do zapłaty (art. 455 k.c.). W tej sprawie powód wezwał pozwanego ad 2 do zapłaty 439.620,54 zł tytułem należności wynikających z faktur Vat o nr (...) pismem z dnia 8 października 2013 r., wyznaczając w nim termin pięciu dni od daty wezwania (k. 51). Wezwanie to w dniu 9 października 2013 r. zostało nadane do pozwanego ad 2. Przyjmując zatem okres dni świątecznych i wolnych od pracy pozwany ad 2 powinien spełnić świadczenie do dnia 17 października 2013 r., a ponieważ tego nie uczynił, to popadł od następnego dnia w opóźnienie upoważniające powoda do żądania odsetek w wysokości ustawowej od wskazanych kwot (art. 481 k.c.).

Sąd oddalił powództwo w nieznaczącej części. W piśmie z dnia 25 marca 2014 roku zawierającym częściowe cofnięcie powództwa strona powodowa wskazała, że otrzymała w toku procesu kwoty 425 707,67 złotych, załączając ponadto przelewy wpłat (karata 278-281). Pozwem dochodzono kwoty 434 843,42 złotych. Różnica kwot dochodzonej pozwem 434 843,42 złotych oraz kwot zapłaconych 425 707,67 złotych daje kwotę 9135,75 złotych i taką też kwotę zasądzoną w pkt 1 wyroku oddalać powództwo w pozostałej części. Strona powoda nie wskazała w sposób przekonywujący dlaczego pomimo wskazanego powyższej wyniku działania arytmetycznego dochodzi kwoty 9.519,56 zł.

Rozstrzygnięcie w przedmiocie kosztów procesu oparto na przepisach art. 98 § 1 i 3 oraz art. 100 k.p.c. w zw. z art. 108 k.p.c. Powództwo nie zostało uwzględnione jedynie w niewielkiej części, zatem pozwani mają obowiązek zwrócić powodowi całość poniesionych przez powoda kosztów procesu. Na przyznane od pozwanych na rzecz powoda koszty składa się kwota 10.871,50 zł tytułem połowy uiszczonych opłat od pozwu, 17 zł tytułem uiszczonych opłat skarbowej od pełnomocnictwa oraz 7.200 zł tytułem wynagrodzenia pełnomocnika, ustalone na podstawie § 6 pkt 7 w zw. z § 2 pkt 1 i 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu

(t. jedn. Dz. U. 2013 rok, poz.490). Powód cofnął powództwo ponad kwotę 9.519,56 zł podtrzymując jednocześnie żądanie zasądzenia kosztów postępowania od cofniętego powództwa, w tym kosztów zastępstwa procesowego. Żądanie zwrotu kosztów również w zakresie cofniętej części żądania było uzasadnione zważywszy na to, że pozwani ad 1 i ad 2 dali powód do wszczęcia procesu przeciwko niej, bowiem nie spełnili świadczenia przed wniesieniem pozwu. Niczego tu nie zmienia zaspokojenie powoda przez pozwanego ad 1 i częściowe wyegzekwowanie roszczeń, gdyż miało ono miejsce po wystąpieniu przez powoda z powództwem.

Zgodnie z art. 79 ust. 1 pkt 3 a) ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych sąd z urzędu zwraca stronie połowę uiszczonej opłaty od pisma cofniętego przed rozpoczęciem posiedzenia, na które sprawa została skierowana. W niniejszej sprawie powód cofnął roszczenie co do kwoty 425.323,86 zł wobec powyższego należało zwrócić mu połowę opłaty od cofniętego powództwa, tj. 10.871,50 zł.